

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Er Nordens Forening ønskelig? Et Ord til det svenske Folk

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Er Nordens Forening ønskelig? Et Ord til det svenske Folk", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 1. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1810_143-txt-shoot-idm129.pdf (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

2 – – Feindlich ist die Welt
Und falsch gesinnt! Es liebt einjeder nur
Sich selbst, unsicher, los und wandelbar
Sind alle Bande, die das leichte Glück
Geflochten – Laune lösst, was Laune knüpfte –
Nur die *Natur* ist redlich! Sie allein
Liegt an dem ewgen Ankergrunde fest,
Wenn alles andre auf den sturmbewegten Wellen
Des Lebens unstät treibt. – – –
Wohl dem, dem die Geburt den Bruder gab,
Ihm kann das Glück nicht geben! Anerschaffen
Ist ihm der Freund, und gegen eine Welt
Voll Kriegs und Truges steht er zweifach da!

Schiller .

3

Underligt maa det vel klinge, naar man spørger, om det er ønskeligt, at Sødskende bo tilsammen i Kærlighed og væрге deres Odel med forenet Størke, allermest naar falske Venner og haarde Fiender ere mange. Imidlertid, mangan Forening mellem Lande kan synes ønskelig, uden at være det: Naturen kan have reist en Væg imellem dem, som Konsten forgæves vilde søge at nedbryde, eller Omstændighederne kunne føie det saa, at Foreningen ei blev som den mellem Mand og Kvinde, men som mellem Herre og Træl. Vover Nogen at tilraade en saadan, er han enten en indskrænket Daare, eller usle Hensyn have hos ham overvundet den dybe Agtelse for de adskillige Former, under hvilke Menneskeaaanden stræber at yttre og udvikle sig. Raadføre vi os med Historien, da kan den ikke andet end svare os, at hin Forening i Kalmar var en saadan, og tilgivelig er Frygten hos den mindre Kyndige, som troer at det stedse saa maa være. Pligt er det derimod, Pligt mod det trefoldige Nord, for Hver den som tiltroer sig et klarere Syn, at gøre alt hvad han mægter for at udrydde en Frygt, der er det eneste som kan hindre et saa ønskeligt Værk. Ei staar jeg paa et Trin i Samfundet, som forudsætter Kundskab om Staternes Forholde, og ei har jeg et Navn, som kan indgyde Tillid, men jeg vil ei heller sige noget Nyt, som Man skal tro paa mit Ord, ikkun det som Alle kan se og vide, men som vel ei faa, drevne af lav Egennytte og Misundelse af Nordens Held, kunde faa isinde at tilhulle eller omdreie, kun det vil jeg stræbe at fremstille klart, og lade det retfærdiggøre mit Hjertes varme Ønske.

Troen og Sproget ere de tvende gyldne Kæder, som binde Menneskesjælen til Alt hvad der maa være den helligt og dyrebart; thi ved hin staar den i Samfund med sit guddommelige Udspring, og ved dette sammensmelter den med beslægtede Aander. At den Form, begge antage i Landene ei er Tilfældets Værk, men, som Plantens Blomst, udviklet af hvert Folks eiendommelige Liv, derom tvivler kun den, hvis Liv ei rager ud over det nærværende Øieblik, og hvis Øie stedse hvilede paa Tingenes Overflade; for hvem Historien og Menneskeaaanden ere lige fremmede. Naar derfor Lande forenes, som heri ere forskellige, da maa de enten i hver Time staa færdige til Afsked, eller, skulle de sammenvoxe, maa det enes Liv myrdes med dets Tro og Sprog. Hvo som fulgte det romerske Uhyre paa sin graadige Vandring, da det oplugede Nationerne, vil ei tvivle om det Sidste, og om det Første kan selv Nutiden overtude os. Men ligesaavist som dette er, saa vist er det ogsaa, at Folkefærd, som have Sprog og Tro tilfælles, ere af Naturen bestemte til at vorde Eet, ja at de først ved en saadan Forening kunne naa den Grad af Udvikling og Størke, som giver dem fuld Rang mellem Nationerne. Nu vide vi Alle, at ligesom det hele Nord fordem bøiede sig for de samme Guder i Upsals Tempel, saaledes knæler det ogsaa nu i Templerne for den samme Kristus, ja dyrker ham paa samme Maade, at ligesom vore Fædre kun havde eet Navn paa Nordens Tungemaal, saaledes vise vi i Gerningen, at vi endnu anse det for eet, thi med hvilket som helst vi kunne, fare vi trøstigt gennem Landene. Saa vil det end være, naar vi forenes. I Skrift derimod vil enten Norsk og Svensk og Dansk atter sammensmelte i eet, eller den Mundart vil seire, hvori det Herligste frembringes: hvilken dette skal vorde, vide vi ei, men kappes ville vi, som det sømmer sig for Mænd i Nord. Saameget er altid vist, at reise der sig Aander i Norden, som fortjene at høres paa Fjeld og i Dal, da skal efter Foreningen ei mere som hidtil det Udvortes dæmpe Røsten, men høit skal den lyde og Udlændingen skal nødes til at lytte, istedenfor at smile.

Har nu Naturen saaledes, som det synes, befalet Nordens Forening, da maa vi vel med Forundring spørge hvi den dog forhaledes i de lange Tider, hvi den mislykkedes, da Prøven engang fordem gjordes? At gennemvandre den lange, vistnok tiltrækkende men hartad ubanede Vei, hvorpaa et tilfredsstillende Svar ene kan findes, tillader hverken Tiden eller Rummet her; kun paa den kalmarske Forening ville vi kaste et Blik, for paa eengang at se, baade at den maatte mislykkes, og at den virkende Aarsag nu er forsvunden. I det fjortende Aarhundredes Morgenrøde laa Danmark 7og Norrig udmattede af et langt daadfuldt Liv, ei engang mægtige til at frede deres egne Kyster, eller kue en oprørsrk Lehnsmand, uden Handel og Skibe, Hansestædernes gældbundne Svende. Sverrig derimod stod da i sin raske Ynglingsalder, havde ei taget synderlig Del selv i Nordens Kampe, følte de ungdommelige Kræfter gære i sig, og havde ingen Nabo det kunde frygte. Hvad skulde da bevæge det til at ønske en Forening med hvilket Folk det end var, hvad var mere latterligt, end om det havde ladet sig rolig binde til de svage Oldinge? Nu derimod er alt anderledes: ogsaa Sverrig har nu spillet sin Ungdomsrolle, og spillet den saaledes, at det dristig kan sætte sine Idrætter

ved Siden af sine Frænders; disse have imidlertid hvilet, stundom sovet, og ligesom ventet paa deres Frænde før de vilde begynde et nyt Tidsrum af deres Liv. Norriges Opvaagning have vi seet og se daglig, Danmark høre vi qvæde en lystelig Morgensang og hvem kan tro, det, efterat have sjunget, vil igen gaa til Hvile istedenfor til Daad? De Opvaagnede skue trindt sig paa de store Magter som ere opvoksne paa Sø og paa Land, og skønne lettelig at sand Uafhængighed kun er at vente da, naar det hele Norden, forenet, staar som Een. 8Maa Sverrig ikke føle det Samme og det derpaa grundede Ønske? Kunde det ogsaa være blindt for Herligheden af det høiere Liv, som vinker i det Fjerne, kunde det endog være døvt mod Brødrers kaldende Stemme, da maatte det dog høre og se de Spaadomme og Varselstegn som true med Undergang. Mod Østen, hvor fordum raa Horder fristede et kummerligt Liv, har reist sig en Stat, mægtig og frygtelig, og kan vel Sverrig vente at den botniske Bugt vil i Fremtiden være en fastere Grændse end den finske var? Vist eier Sverrig Kraft, men neppe saamegen, som udfordredes til i Længden at bortvelte en saa uhyre Masse, og hændte det sig, at Danmarks og Norriges Konge engang forbandt sig med Ruslands Keiser, da tillagde Man det svenske Navn den største Hæder ved at sige, Kampen blev tvivlsom. Langt være det fra mig at ansee saadanne politiske Hensyn for de Drivefjedre, der skulde bestemme Nationernes Ædle til Forening, thi den som udsprang heraf kunde hverken være fuld eller fast, men jeg anfører det kun, for at sætte Stillingens Forandring i Lys, og for at gøre opmærksom paa, hvorledes Historiens usynlige Aand, denne store Kunstner, som aldrig opgiver det Maal han engang satte sig, har gunder Tidsløbet vidst at forberede det ligesaa store, som glimrende Skuespil, da Broderfolkene, drevne af indbyrdes Kærlighed og Høiagtelse synke i hinandens Favn og smile ved Erkendelsen af at den gensidige Trang til hinanden først udvortes maatte vise sig, før den indvortes ret kunne føles. At opregne alle de Fordele for Hverdagslivets Sysler, som sandsynligen vilde udspringe af Foreningen, overstiger langt min Evne, og hvortil skulde det ogsaa nytte, da de jo dels ere tvivlsomme, dels jo ei engang alle tilsammentagne kunde retfærdiggøre nogen anden Forening end den elendige, brøstfældige som bygges paa lav Egennytte og Vindesyge. Ligesaalidt vil jeg indlade mig i en vidtløftig Undersøgelse om, hvorvidt Statsforfatningens Adskillighed kunde fraraade en Forening; thi jeg for min Del er fast overbevist om, at ethvert Folk har og beholder den Del i Regeringen, det fortjener, og Ungarns Eksempel under Josef den Anden, siger det jo høit til den hele Nutid, at selv en mægtig Første ei har Magt til at kuldkaaste et Lands Forfatning saalænge den er mer end Skygge.

Sverrigs Mænd! ei veed jeg om disse Blade nogensinde komme for eders Øine, men dog vil jeg tale som om jeg stod i eders Midte, som Den, der 10ei kan søge eller have nogen Fordel af at tale, men hvis varmeste Ønske og lyseste Haab er Nordens Forening, fordi han troer det er Nordens Held. Ved Sagas Haand har jeg gennemvandret de forbigangne Tider, min Sjæl jubede og mit Øie luede ved hver Bedrift, som skinnede i Norden; mit Hjerte skjælv og min Taare randt ved hvert Slag som rammede Nordens Kraft, hver Sky, som hyllede dets Sol, thi ikkun det, det hele stolte Land, som strækker sig fra Finnebo til Jotlands Grændse, ei Danmark eller Norrig eller Sverrig ene er mit Fædreland. Jeg saae i Kalmar Kæden, som skulde evindeligt sammenbinde Nord, men glædes kunde jeg ikke, uden fordi jeg i Salen hørte Sagas hviskende Spaadom om de kommende Tider, thi jeg saae, at denne Kæde var en Lænke, hvori de syge, udmattede Sødskende vilde binde Gautur, deres djærve Broder. Lænken sønderbrød han, som han maatte, og paa hans stolte Vandring under Vasabanneret fulgte jeg ham med Beundring og Gammen; jeg fulgte ham ind i Tydsklants Midte og saae ham stande kraftelig, som Himlens stærke Kæmpe; jeg fulgte ham, ja, hvi skulde jeg dølgge det? skiøndt mit Hjerte blødte, fulgte jeg ham villig paa hans Kæmpefærd over de frosne Bølger til 11 Axelstads Volde. Dog, Tiderne fremlede, jeg saae den alderstegne Kæmpe udmattes i Polens Moradser og Ruslands Ørknør og da tolvte Karl sank for Frederikshald, da sank han, bedækket med dybe Saar, ned paa Sygeleiet. Jeg veed det, svenske Brødre! Kæmpen døde ei af sine Saar, og naar det gjaldt om at væрге sin Odel, da rørte han sig kraftelig; men I kunne, I ville ei nægte det, syg har han været, syg er han end og hans tvende Sødskende ere det ogsaa. Kun eet er Lægemedlet, som Menneskeaaanden seer, at de Sødskende alle nedrive hvert Skillorum, ei Naturen men Tiderne reiste efter Tidernes Tarv, bo venlig tilsammen i det ene, faderlige Paulun, pleie og opmuntre hinanden til priselig Idræt, og med Ryg mod Ryg vise de Fremmede et dobbelt Aasyn og et dobbelt Sværd. Jeg veed det, Gautur! Du og Din Broder Noreg have stærkere Arme, og tungere falde eders Hug i Sværdelegen paa den faste Grund, men Bølgerne slaa ogsaa mod eders Kyster, og det maa I vide fra de forbigangne Tider, som I og have seet i de sidste Dage, at Dana, som bygger paa de svømmende Øer, har sit rette og hæderlige Hjem paa de stolte Snekker. Hjælper da hende at 12væрге i Øst og i Syd og Hun skal i eders Spidse frede Bølgerne.

Sverrigs Mænd! I løftede en Konge fra Tronen, i hvem Vasaslægtens Kraft, fra hvilken Aanden var flygtet, havde forstenet sig til den blinde Trods, og I kaarede til Tronfølger en Helt, som Danmark elskede og Norrig tilbad, Skjoldungen Kristian. Jeg græd af Glæde, thi jeg troede at se det stærke Blomsterbaand væves, hvormed Norden vilde omslynge sig selv, dristig ilede min Aand forbi Alt, som vilde standse dens Flugt; Pantet tyktes mig givet, og hvorledes de enkelte Knuder skulde løses, saa Baandet blev langt og jævnt og blødt, som det maatte, overlod jeg rolig til ham, som styrer Alt. Paa Julefestens hellige Dag, da Takkesange for Freden som atter sammenknyttede Brødre, stege mod Himlen fra det hele Nord, da kvad jeg med inderlig Forvisning:

Noreg og Gautur og Dana, de tre
Eie een Moder tilsammen,
Hende skal Fremtiden jublende se

Favne de Trende med Gammen.

Kristian faldt, Smertens og Harmens bittre Taarer afløste Glædens, og jeg kunde ikke tie; saa høit jeg mægtede, løftede jeg min Røst, for at tolke, 13hvad mit Hjerte følte saa dybt; neppe lød mit Kvad paa Skaanes Sletter eller i Upsals Helligdom, men høie Genlyd af min Sjæls dybeste Toner hørte jeg dønne over Sundet. Skulde jeg vel fare vild, naar jeg troer, at den inderlige Bedrøvelse over den Boldes Fald som udpressede de blodige Taarer, at de høie Smertens Skrig, som gennemryste Sverrigs Kæmpelegeme, at disse vidne om, at de Forhaabninger, I knyttede til Heltens Liv, ei vare ringere, ei mindre stolte, end dem, jeg lønlig nærde i mit Inderste? Dog de fælmede, visnede med ham, den herlige Blomst, paa den golde Hede, men, skulle de ei atter spire, skal Døden ei for dem som for ham være en Genvei til kraftigt Liv? I sanke eder atter, for at kaare en vordende Høvding, frit er eders Valg, men ville I end atter prøve paa at opbygge den halv nedbrudte Mur? ville I kaare en Fremmed, som ei forstaae jert Tungemaal, som maa stirre bort fra eder, naar han vil finde sine Frænder og sine Forfædres Grave? Ville I heller have en saadan hvis Børns og Børnebørns Aand neppe kan sammenvokse med eders, end en Drot, hvis Fædre gennem Aarhundrede klædte Nordens Troner, som mindes sine gamle Frænders Bedrifter naar han mindes eders, som 14udenfor Norden eier Intet, der er ham kært og dyrebart; hvis høieste Stolthed det er, at være nordisk Drot, som Hedenolds Herlige vare det.

Da gamle Nor skiftede Landene mellem sine Børn, da fik Gautur Land mellem begge Sødskende og hans Odel Lighed med begges, saa han kunde række den ene Haand til Broderen paa det høie Fjeld og den anden til Søsteren i Dal. Der stande de nu begge og vente ham, thi, troer mig svenske Brødre! I høre gennem mig ei en enkelt Røst, men en forenet Stemme af alle Danmarks og Norrigs Ædle. Derfor, rækker os Haand, ærlig og trofast som vi byde, og dette Haandslag skal være det sidste Slag i Norden! Ei som om jeg vilde love eder, hvad jeg hverken ønsker eder eller os: evig Fred, thi det er den evige Søvn og den evige Død, ikkun indbyrdes Fred og Samdrægtighed, men mandig Strid mod Havets Uhyre og mod hvert paa Land, som vover at prøve Størke med Nordens Kæmpe. Da skulle ny Bedrifter flette sig i den Hæderkrands vi arvede efter vore Fædre, og Aanden skal oplives til en høiere Kamp paa Videnskabs udstrakte Mark.

15 Da skal og Goternes kraftige Maal
Atter i Norden genfødes,
Blomsten skal vinde sig kærlig om Staal,
Klippen af Solen oplødes.
Ikke da mægter vel Øst eller Vest
Götalands Kæmpe at fælde,
Mindes han Julens den hellige Fest,
Staar han som Norderlands Fjelde.